

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javni
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne štev. 1 Din

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 25. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Udruženje poreskih činovnika kraljevine Srba, Hrvata i Slo- venaca u Beogradu, sekcija Ljubljana.

(Konec.)

Udruženju v Beogradu bo treba izjaviti popolno solidarnost ter ga prositi, da se zavzame kakor za splošne interese tako tudi za lokalne koristi posameznih sekcij. Strniti nam bo torej treba vrste in s solidarnostjo ter nesebičnim delom dokazati, da dobro razumemo vse zadače, ki jih je udruženje poreskih činovnika dne 5. in 6. junija t. l. sankcioniralo s svojo skupščino.

Predsednik otvori o tajnikovem poročilu debato.

Poročilo se sprejme soglasno in brez ugovora.

Blagajnik davčni nadprav. Aleksander Hruška poda na to blagajniško poročilo. Iz poročila je posneti, da je znašalo blagajniško stanje dne 30. septembra t. l. 6924 K 9 vin., v katerih je obsežen tudi še nedotaknjeni akcijski zaklad v znesku 4246 K. Članov je štelo društvo 176, v primeri s prejšnjim letom torej za 24 manj, ker so se morali v smislu veljavnih pravil iz seznama črtati vsi oni, ki članarine niso plačali.

Blagajnikovo poročilo se vzame odobruje na znanje, nakar prosi pregledovalec računov davč. ofic. Alojzij Lazar, ki je knjige in račune pregledal z davčnim nadpr. Ivanom Zagarjem in jih našel v redu, da

občni zbor izreče blagajniku zahvalo in mu da razrešnico. Temu pritrdijo vsi zborovalci soglasno.

Predsednik nadpr. Debelak ugotovi, da je s to točko dnevnega reda zaključeno delovanje obeh dosedanjih društev in da pridemo k formalni ustanovitvi sekcije. Ker pravil, ki jih je udruženje sprejelo in odobrilo na skupščini v Beogradu dne 5. in 6. junija t. l. ne moremo izpreminjati, prečita nadpr. Bekš samo dodatek k tem pravilom, ki obsega določbo o pogrebem skladu.

Na predlog davč. uprv. Antona Adamiča se § 90. spremeni v toliko, da odločuje o razpustu pogrebne sklada tri četrtine navzočih članov v ta namen sklicanega občnega zbora. V ostalem se sprejme ta dodatek brez vsake izpremembe. Predlog tajnika, da se dajo pravila proti primerni nagradi pomnožiti, se sprejme soglasno. Vsak član dobi proti povračilu stroškov po en izvod. Sledi na to nadaljna točka dnevnega reda, volitev odbora. Predsednik imenuje za skrutinatorja davč. nadpr. Jakoba Drolla in Aleksandra Hruška, ter odredi v svrhu dogovora glede kandidatov 10minutni odmor. Višji davč. uprav. Droll predlaga, da se izvolijo v upravni odbor sledeči tovariši: nadpr. Rihard Debelak, Ivan Lavrič, Aleksander Hruška, upr. Pirkmaier, nadpr. Otmar Meglič, upr. Josip Tajnik in nadpr. Joža Bekš. V nadzorstveni odbor pa: praktikan Rudolf Dekleva, upr. Franc Prezelj in oficijal Alojzij Lazar. Po končanem skrutinju razglasi nadpr. Droll izid volitev, pri

katerih je odpadla večina glasov na predlagane kandidate, ki vsi sprejmejo izvolitev.

K zadnji točki dnevnega reda predlaga nadpr. Boltazar, naj občni zbor dosedanjemu tajniku in blagajniku prizna primerno nagrado. Oba jo odklonita v prid sekciji. Upravitelj Francé pozdravlja ustanovitev pogrebne sklada, želi pa tudi, naj se ustanovi zavarovanje za slučaj bolezni. Ako se v to svrhu do sedaj še ni nič ukrenilo, naj bi se pooblastil odbor, da odteguje za potrebni sklad vsakemu članu en do dva procenta plače na mesec. Na pojasnilo predsednikovo, da se s tem vprašanjem že bavi Osrednja zveza javnih nameščencev, se upr. Francé s to izjavo zadovolji. Dalje naglašava predsednik, da vsebuje tudi že novi načrt službene pragmatike za vse državne službenice brezplačno oskrbo v državnih bolnišnicah. S pobiranjem nove članarine mesečno 5 Din bo pričel upravni odbor od 1. julija t. l. dalje, tako da bi vsak član, ki je plačal običajno dosedanje članarino do konca leta, imel doplačati še 90 K. Ker se bo vršil kongres vseh davčnih uradnikov v Ljubljani že na binkoštni ponedeljek leta 1924., se sprejme tajnikov predlog, da se pobira za sprejem izvenslovenskih tovarišev od 1. januarja 1923. dalje od vsakega člana po 1 Din. Upravitelj Francé omeni še pred sklepom, naj bi sekcija skušala izposlovati, da sme delegacija ministrstva financ v lastnem delokrogu dovoljevati bolezenske dopuste, ker je po dosednji praksi treba čakati več mesecev, dokler ne pride odgovor od ministrstva.

Doživljaji leta 1919.

Popisal J. Z.

(9.)

Zasliševal nas je dvorni svetnik Posauner, drugi so bili samo statisti.

»Vas so iz dežele odslovili v ponedeljek?« me vpraša.

»V ponedeljek,« odgovorim.

»Kdaj pa so Vas internirali?«

»V sredo, torej pozneje, ko sem bil že odslovljen, pristavim hitro, ker sem takoj spoznal, kaj svetnik misli.

»Torej v sredo ste bili internirani?«

»Da, v sredo in sem temu tudi ugovarjal. Tisto noč bi bil moral že iz Celovca. Gosp. častn. namestnik pa me ni pustil,« se obrnem proti navzočemu Pichlerju; »zato prosim, da poveste tukaj pred komisijo, zakaj ste me zadrževali.«

Pred interniranci v svoji pisarni tako mogočni Pichler je samo nekaj zamrmral, povsili oči in molčal. Pač je čez nekaj trenutkov začel govoriti o pismu, a je zo-

pet utihnil, ko sem komisiji povedal, da so pismo izgubili. Gotovo torej ni bilo važno, ker so tako slabo pazili nanje.

Zadeva s pismom in mojimi točkami se mi je zdelo taka, kakor bi izpraševali šolarčka, ki je kadil prepovedane smotke. Dvorni svetnik končno pojasni: »Nach dem Usus in dem politischen Geschäftsgange kann eine wirksamere Entscheidung durch eine spätere minder wirksame nicht annulliert werden. Der Herr war Montag des Landes verwiesen, weshalb von dem Zeitpunkte ab der österreichische Staat kein Interesse an seiner Vergangenheit besitzt.«

Poslali so me iz pisarne, da sklepajo o predlogu in ko sem bil poklican nazaj, mi oznanijo:

Pet dni greste še v Spittal, potem preko Gasteina v Jugoslavijo.

»Kaj pa bo z mojim polhištvom, ki ga nihče ne nadzoruje?«

»V ta namen dobite dva dni prosto, da uredite svoje zadeve. Vselej Vas spremlja straža.«

»Ali bi ne mogel preko Št. Vida domov?«

»Ne! Greste preko Gasteina,« odvrne Posauner. »Gosp. zastopnik Soldatenrata, ali temu pritrdite?«

»Pritrjujem, čimprej — tembolje!« in pogledal me je, kakor bi me hotel prebosti. Lahke nasmehe mi je smuknil preko lica: »Zahvaljujem Vas, gosp. dvorni svetnik,« in zapustil sem pisarno.

Od ostalih mojih tovarišev so slikarja kratko spustili, ostali pa so morali čakati na komisijo, ki se je sestala prihodnji četrtek.

Ker sem se bal velikih stroškov, sem hotel pot preko Gasteina preprečiti tako, da se nisem javil za odhod v Spittal. Čast. namestnik Pichler je bil to pot stvar pozabil, kakor je bil v januarju pismo izgubil in po petih dneh se oglašim, naj me

Predsednik pojasni, da je že k novemu načrtu službene pragmatike v tem oziru stavljen primeren izpreminjevalni predlog. Ker se nobeden izmed zborovalcev ne javi k besedi, zaključijo predsednik ob 13. uri zborovanje ter se še enkrat zahvali vsem navzočim za udeležbo.

Naše nabavljalne zadruge.

Mnenja o njih so lahko različna. Ni neutemeljeno mnenje tistih, ki pravijo: državni nameščenec naj opravlja svojo službo, ne pa trgovske posle in kalkulacije, katerih večinoma ni več in s katerimi ubija svoje živce in svojo delazmožnost. Upoštevanja vredno pa je tudi mnenje idealistov, ki trdijo, da se v zadrugi ništvu uveljavlja novi etični nazor, ki nas naj reši iz krempljev nenasitnega kapitalizma. Bodi temu kakorkoli! Dejstvo je, živimo v izrednih razmerah, ki zahtevajo izrednih sredstev. Ta so: draginske doklade in nabavljalne zadruge. Tudi principijelni nasprotniki nabavljalnih zadrug pristopajo k njim pod pritiskom izrednih razmer. In prav je tako. Nabavljalne zadruge imajo namen, da si z njimi popravimo svoje bedno stanje. Zakaj ne bi izkoriščali tega sredstva?

Splošna tožba v naših organizacijah je, da je med nami premalo solidarnosti. To se opazi tudi pri nabavljalnih zadrugah. Solidarnost zahteva nele, da pristopimo k zadrugi, temveč da v njej sodelujemo z vsemi močmi. Pri volitvah se vsak brani, da bi prevzel odborniško mesto. Seveda je komodnejše, če pustimo druge, da delajo za nas, mi pa kritiziramo njihovo trudapolno delo. Zadrugno in solidarno pa to ni.

Nadalje so zadrugi, ki kupujejo pri zadrugi le tiste stvari, katere so znatno cenejše kakor pri trgovcih. Ne pomislijo, da zadruga tem lažje izhaja, čim več prometa ima; da bi mogla blago dajati še ceneje, ako bi vsi zadrugi pri zadrugi kupovali vse, kar ima v zalogi. S polovičarstvom ovirajo razvoj zadruge, škodujejo svojim stanovskim tovarišem in sebi.

Posebno se to opazi sedaj, ko cene padajo. Slučajno je zadrugi ostalo nekaj masti ali druge stvari, katero je kupila še po višji ceni in katero so zadrugi prav radi kupovali, dokler je bila cenejša kakor drugod. Ako ima kak trgovec že novo cenejše blago in ga prodaja za pol krone ceneje kakor zadruga, že zadrugi dr-

vijo k njemu. To veterijaštvo je velika ovira za zadrugo; vodstvo zadruge ne more zanesljivo kalkulirati, koliko blaga rabi za svoje zadrugi. In niti toliko solidarnosti z zadrugo nimajo, da bi vsaj opozorili, da posamezni trgovci naznanjajo nižje cene. Vodstvo zadruge bi moglo z neznatno izgubo vzdržati konkurenco, ako je pravočasno obveščeno. Prihranilo bi se škodoželjno in zadrugi škodljivo zabavljanje, češ da ima zadruga višje cene kakor trgovci.

Zabavljanje je splošno priljubljeno pri zadrugah, tako da so hudomušne zadrugam nadeli ime »zabavljalne zadruge«. Zabavlja se čez vse, kar je dobro in slabo. S tem se odvrčajo tisti, ki namestijo pristopiti k zadrugi, odvrčajo se tudi omahljivi zadrugi, požrtvovalnim odbornikom pa se jemlje veselje do dela. Ako kdo pri trgovcu dobi slabo blago, tiho molči o tem; če se kaj takega zgodi pri zadrugi, pa gre od ust do ust, samo vodstvo tega ne izve pravočasno, da bi moglo pogrešek popraviti.

Veliki škodljivci zadruge so slabi plačniki. Ako član ne poravnava pravočasno svojih obvez pri zadrugi, potem to ni le nesolidarno, temveč naravnost brezvestno, da hoče živeti na račun svojih revnih, a pošteno plačujočih zadrugnih tovarišev. Takšni ljudje ne spadajo ne v zadrugo, ne v državno službo! Priznavam, da more koga zadeti nepričakovana nesreča, da ne more plačati svojega dolga; potem pa mora vsaj z delnimi odplačili pokazati svojo dobro voljo in poštenost.

Vzrok vsem tem pojavom tiči v napačnem pojmovanju zadrugištva. Velik del zadrugnikov smatra zadrugo za tuje, njim sovražno podjetje, ki hoče svoje odjemalce izkoriščati. Stojijo proti zadrugi na istem stališču kakor proti trgovcu. In vendar je zadruga skupna last vseh zadrugnikov, njena korist je korist vseh zadrugnikov. To spoznanje naj nas vodi pri zadrugnem delu!

Fr. Zelenik:

Izvozna politika.

Konec svetovne vojne je postavil vse države brez razlike pred toliko vprašanj, da niso znale, katero bi prej in kako bi ga rešile. Ne Angleška, ne Francoska nista prvi hip znali, kakšno smer naj dasta svoji trgovinski politiki. V strahu pred konkurenco nemške industrije sta bili skoraj obe enaki, pa sta iskali pota in sredstva, da

obvarujeta svojo industrijo pred nemško konkurenco in osigurata svojim izdelkom svetovni trg. Kolebala je tudi Amerika. Italija je padala iz ekstrema v ekstrem. Najprej je popolnoma odprla meje izvozu, da jih je čez malo časa popolnoma zaprla.

Ako je vladala nestanovitnost in negotovost v trgovinski politiki v velikih in urejenih državah, ni čudno, da ni bilo boljše v naši novi popolnoma neurejeni Jugoslaviji, ki se je morala boriti z notranjimi in zunanji političnimi težkočami.

Vsi poizkusi, ki so se vršili v drugih državah, so se poizkušali tudi v naši, četudi je naša država agrarna, a zapadne so industrijske, in tedaj ne more biti dobro za agrarno državo to, kar je dobro za industrijsko. Industrijska država mora s svojimi proizvodi na trg, da je ne izpodrine konkurenca. Jugoslavija kot čisto agrarna država pa mora gledati na to, da dobi za svoje agrarne pridelke industrijske izdelke po najugodnejši ceni.

Naša izvozna politika mora imeti pred očmi 1.) v državi mora ostati toliko poljedelskih pridelkov, da krijejo potrebe ljudstva in preostajajo za seme. 2.) Višek se mora izvoziti, vendar to ne sme dvigniti draginje. 3.) Za izvožene pridelke se morajo nabaviti po najugodnejših cenah industrijski izdelki.

Gotovo je, da naša država s početka ni mogla vršiti naloge glede 1.) in 2.) točke, ker so ji manjkali prav vsi pripomočki, lotila se je le 3.) točke in skušala rešiti to nalogo s kompenzacijskimi pogodbami. Neizkušnost se je pokazala v teh pogodbah in zato niso imele popolnega uspeha, posebno ne one s Čehoslovasko. Ukinile so se potem kompenzacijske pogodbe, odpravili so tudi izvoznice, s katerimi so držali ceno pšenice na K 1.50, ki je malo dni potem prišla na K 5, začelo se je eksperimentiranje, katero je spravilo našo državo tako daleč, da mora danes uvažati zrnje in moko iz Romunske in Bolgarske, mast pa iz Amerike. To je posledica kolebajoče trgovinske in enostranske veleagrarne politike, popolne svobode v izvozu, kakršno so zahtevali agrarci. To svobodo so izkoriščali lovci konjunktur, da čimprej obogate, so izkoriščali odjemalci naših proizvodov, da so tlačili našo valuto. Vemo, da je naša valuta padla najbolj tedaj, ko se je vršil najvišji izvoz. Letos so takoj naši prijeteli prežgodaj začeli tlačiti našo

izpuste, ker je čas potekel. Pa mi niso hoteli ustreči; še enkrat sem moral pred komisijo in naložili so mi novih pet dni za Spittal, češ, ne boste je zvlili, in skoro smo se drug drugemu posmehljali. Da bi se pomiril, mi pošepče pol. komisar dr. W.: »Saj pridete itak v Solnograd,« kar sem si vedel šele potem razložiti, ko sem zvedel od tovarišev, da je Solnograd v Spittalu prvi hotel, ki mi je bil določen za konfinacijo.

Tako je torej bila stvar rešena, nimam pa hotel v dragi hotel, temveč sem si bil izbral gostilno G., kjer sem živel obro in poceni.

Na dan odhoda so me gledali v vojaški pisarni kakor božjo prikazen; z nekaterimi sem se bil seznanil, ker so me spremljevali po Celovcu, drugi so me poznali ali od preje in gledali so me zato, ker niso imeli pravega pojma o življenju pri nas. Zato me nekdo vpraša: »Wohin werden Sie sich jetzt wenden?« Smilil

sem se jim namreč, ker sem moral iz Celovca.

»Ins bessere Jenseits!« odvrnem šegavo.

»Nič bati: ko uredimo razmere pri nas, bo tudi tukaj drugače,« pojasni hamburški pomorščak. Drugi pa me vpraša: »Ali govorite slovenski?«

»Še precej dobro.«

»Potem boste v Jugoslaviji lahko živeli.« — Take pojme so imeli v Celovcu o Jugoslaviji.

V petek, dne 16. maja 1919. sem šel še enkrat po Celovcu, po slovo od prijateljev in znancev; opoldne pa na kolo dvor, kjer me je prevzel agent, bivši uradnik papirnice na Kranjskem, in odpotovala sva v Spittal.

Ko smo zasedli severne kraje, je korakala iz mest, trgov in vasi cela povorka nemški propagandi služke inteligence (Volksrat, Schulverein), pa tudi lepo število Kočevarjev in podobnih Nemcev

na zgornje Koroško in Štajersko. Tam so še sedaj uradniki, profesorji, učitelji, zavarovalničarji, upokojenci itd. in še danes zlivajo po ondodnih listih, na shodih in sestankih, posebno v uradu in šoli ves žolč na Jugoslavijo.

Praktično ljudstvo trgovcev in posestnikov pa je bilo od nekdanj gospodarsko navezano na naše kraje in gostilničar v Spittalu, pri katerem sem živel kot konfiniranec v gostilni Makore, mi je prostodušno priznal veliko škodo, ki jo bodo imeli kraji nad Dravo, ker so ločeni od juga. Trgovina, posebno pa živina, je predmet živega občevanja od Spittala, Št. Vida, Wolfsperga do našega Novega mesta in še nižje doli. Imenovani gostilničar je poznal naše kraje z nešteti semnjevi, in ko sem živel v Zatičini in Višnji gori, je od ondodnih velikih sejmov šlo cele vagone živine v Gradec in v razne pivovarne, kjer so jih opitali in še dražje prodali naprej.

(Dalje)

yaluto, kar je vendarle preplašilo tudi najvnetejše zagovornike agrarne politike. Neznosna draginja v državi, gospodarska propast duševnega delavstva, posebno uradništva, množeča se korupcija in nezadovoljnost so prisilili vlado, da krene na drugo pot in začne premišljevali o zleh posledicah svoje brezbriznosti. Ali ni sramota za agrarno državo, ki proizvaja mnogo nad svojo potrebo, da mora uvažati poljedelske pridelke in jih uvažati mnogo cenejše kot so domači! To je dokaz, da med prebivalstvom ni čuta vzajemnosti, nego prevladuje brezsrčno izkoriščanje širokih slojev, ostuden egoizem.

Znano je že daleč po svetu, da je naša država bogata na prirodnih dobrinah in vendar ne moremo dobiti industrijskih izdelkov po ugodnih cenah. Svet nas zaveda za izobilje, a mi vseeno gladujemo in plačujemo neverjetne cene za svoje pridelke, in še višje za uvožene industrijske izdelke. Posledice enostranske politike! Vlada je sama uvidela, da imamo te preveč in lotila se je druge.

Ne potrebujemo pa eksperimentov, nego le red in dober sistem v uvozu in izvozu politiki. Tudi se ne sme nuditi javnosti prilika, da upravičeno govori o korupciji in podpiranju posameznikov.

F. Pirkmaier (Slov. Bistrica):

Naše razmere.

Pred kratkim je pododbor zakonodajnega odbora končal razpravo o uradniški pragmatiki, in tako predelani elaborat se bliža končni redakciji. Vse to veliko, dalekosežno delo je bilo v rokah narodnega poslanca prof. g. Reisnerja, ki je predelal načrt službene pragmatike sporazumno in skupno z uradničnimi organizacijami. Iskal je vedno in vsepovsod stike z našo Osrednjo zvezo, in sicer iz razlogov, da se ublažijo trdine, ki bi eventualno nastale, če bi bil vladin načrt postal zakon. S kakršno vneto je prof. Reisner deloval za uradniške kategorije, z enako vnetostjo se je zavzel za poduradnike in sluge. Gotovo je njegova zasluga, da so se tudi pri teh osnovale položajne plače, kar je vsakakor velikega pomena. V Sloveniji imamo zmožne in vestne poduradnike in sluge, in ravno tam je potom položajnih plač omogočeno, da dosežejo, kar v istini zaslužijo. To poudarjam zato, ker je vladin načrt ravno tem kategorijam črtal položajne plače. Iz posameznih sej pododbora je razvidno, da se je poslanec Reisner za nekatera določila moral boriti, in šele po dolgih debatah je dosegel, da je njegovo mnenje obdržalo načelno veljavo. Zato moramo razumeti, da je imel g. poslanec pri razpravah o posameznih poglavjih službene pragmatike težko stališče, vendar je s svojo posebno spretnostjo znal vsikdar dokazati namen in potrebo enega ali drugega člena z dodatki. Gosp. prof. Reisner si je zato iztekel izredne zasluge, in ne morem najti izraza posebne zahvale za to njegovo veliko državno delo.

Ne čudimo se, da so se vršile seje pododborne dnevno. Za tako obširen zakon je treba dosti proučevanja. Saj vemo, kako dolgo je trajala razprava o avstrijski službeni pragmatiki v odboru za državne uslužbenke.

Pri nas je navada, da se že sedaj kritizira in zabavlja; a ne da bi se oglasili tovariši v skupnem stanovskem glasilu, marveč store to v dnevnikih, a ne pomislijo, da vzamejo tako veselje onim, ki delajo in žrtvujejo vse za složno in močno organizacijo. Če je to primerno, ne vem...? Seveda, lažje je zabavljati kot delati, toda če mislijo oni, ki to počno, da s tem komu koristijo, se pač moč-

no varajo. Zato se ne čudite, če ne gre tako, kot bi želeli.

Uradniška pragmatika še ni uzakonjena, a že slišimo ugovore. Enemu ni prav, da bi dobili uradniki prve kategorije tako visoke plače, drugemu zopet manjka v II. kategoriji matura itd. Če pa pomislimo, da se je ravno uradnikom z visokošolsko izobrazbo delala velika krivica posebno s tem, da ima ena stroka posebne doklade, druga zopet ne, ter da prejemajo načelniki oddelkov za pravosodje v Sarajevu, Ljubljani itd. posebne dnevnice — finančni delegati (zelo važen resor) pa ne — je skrajni čas, da se to odpravi. Popolnoma upravičeno je, da se uradniki prve kategorije primerno plačajo in to potom osnovnih in položajnih plač. Nisem akademik, pa to odobravam, ker me vodi načelo pravičnosti in objektivnosti. Kar se tiče mature, se glasi čl. 7. sledeče (II. kategorija): »Služba, za katero se zahteva popolna srednješolska izobrazba z izpitom zrelosti ali srednja strokovna šola z državnim završnim izpitom.« Torej tudi v tem primeru ni kritika upravičena.

Kar razburja duhove in popolnoma upravičeno razburja, je, da finančni odbor do danes ni ukinil maksimiranja draginskih dokladov za poduradnike in sluge in da se splošno draginske doklade še do danes niso zvišale. Gotovo in jasno je, da je gorje pri državnih uslužbencih na vrhuncu. Vladne odredbe na valutarnem polju in tudi na polju draginje ne bodo poplačale dolgov, v katere so zabredli ravno zadnja leta državni nameščenci. Boda in skrb za vsakdanje življenje je taka, da se oni, ki odločajo, ne zavedajo resnosti položaja. Naša Osrednja zveza je storila vse in pokazala pravo pot za zboljšanje prejemkov, če pa merodajni činitelji nimajo dobre volje, je ves trud zaman. Ni torej čudno, da se vrše na Hrvaškem protestni shodi in da je sklical Savez državnih nameščenecv Jugoslavije vse pokrajinske zveze na važno posvetovanje.

V najkrajšem času se bo odločalo o naši usodi, zato tovariši: solidarnost, sloga, disciplina — bodi naša parola!

Iovarise!

Sklep zadnjega rednega občnega zboru podpisanega društva glede ustanovitve pogrebne in podpornega sklada je izvršen. Delo je končano, pravila odobrena. Tiskana pravila dobi vsak član proti povrniti nabavnih stroškov.

Dolgo zazeljeni in prepotrebni sklad imamo. Toda, ne! Sklada pravzaprav še nimamo, ker nimamo glavnice. Vse drugo je, vse drugo nam pa ne koristi brez denarja.

Tezko nam je v teh, zlasti za državne nameščenke hudih časih, prosjati za pomoč. Vemo, da bi bilo prosjanje ali nabiranje kakršnih koli prostovoljnih darov pri državnih nameščenkih zaman, ker nimamo nihče izmed nas toliko, da bi lahko dal, ne da bi odtegnil sebi ali svojcem za najpotrebnejše. Vemo, da se ne more državni nameščenec odreči niti vinarju, da bi ga ne pogrešal že prve dni v mesecu. Vemo, da je vsak državni nameščenec danes sam berač, da berači kjerkoli upa na trohico pomoči. Vse to vemo. In še več.

Vemo, da je državni nameščenec vsled bede danes za vsako akcijo apatičen, da takorekoč le životari ne glede na vse, kar se godi krog njega. Vemo, kaj sta lakota in zima, mraz, družina, deca, šola in nič denarja. Vemo, kako trdo gre delo izpod rok pri teh duševnih mukah. Vse to vemo. Poznamo pa tudi vzroke in izvor te bede, poznamo tudi krivce teh

razmer — in med temi smo tudi mi sami. Roko na srce, in lepo priznajmo. —

Kaj smo že storili, da se izmotamo iz revščine in bede? Kaj smo že storili sami zase? Imam oorganizacije, društva, Osrednjo Zvezo, Nabavljajno zadrugo... To je vse, vse naše delo, ki naj služi nam. Ako služi in kako nam služi, o tem nečemo danes razmišljati. Zanašamo se vedno in povsod na pomoč drugih, na neko višjo milost, ki naj po naših skritih željah pride iz »višav ali nižav belgrajskih« in nas reši. O ne! Ne bo prišla milost, ne usmiljenje in ne sočutje. Le še večja beda in še hujše suženjstvo nas čaka, ako bomo gledali drug drugega in držali le križem roke kot doslej.

Edino to, kar si ustvarimo sami, edino to bomo imeli, edino to bo naše. Lastni pridelek je vsakemu najslajši in najboljši sad in najbolj gotov.

Zato ne smemo prepustiti svoje usode drugim. Če nas tare še hujša beda, če se nam zdi, da smo že brez moči, moramo izkoristiti še zadnja sredstva, da si opomoremo. In če smo rekli prej, da je državni nameščenec z družino vred lačen, gol in bos, da nima vinarja, da bi ga dal brez žrtve drugam kot neposredno za hrano, pravimo sedaj, da je treba, da si odtrgamo še kaj od ust, če hočemo rešiti sebe in družine. Tudi imamo še kaj izdatkov, katere smatramo za potrebne, celo za nujne, a bi bilo prav vseeno, če bi ne bili tako nujni in potrebni. Še nekaj bo izdatkov, ki gredo iz rok državnih nameščenecv brez haska zanje. Za te nam gre. Če zberemo vse te in jih žrtvujemo za svoj pogrebni in podporni sklad mu omogočimo življenje.

Državni nameščenec ni bil prej in žal ni danes zavarovan in preskrbljen od države v primeru bolezni in ob smrti. Kako hudo je, ako državni nameščenec ali družinski član zboli in ni sredstev za zdravnika in zdravnika danes, ko nas davi in stiska glad, ko nam v dolgi hudi zimi brije ruski mraz skozi pajčevinaste oblekce, ki so nam ostale iz nekdanih let. Kako hudo je, ako nastopi v rodbini smrt, a ni sredstev niti za dostojen pogreb.

A kako blagodejno vpliva v takih primerih zavest, da je nekje vir, iz katerega bo kril brez tuje pomoči in milosti vsaj najpotrebnejše izdatke.

Tak vir nam bodi pogrebni in podporni sklad! Kako potreben nam je, tega ni treba posebej omenjati. Spoznali smo to spričo nekaterih dogodkov minulih dni, ko smo morali nabirati darove, da smo preskrbeli in omogočili umrlim tovarišem vsaj skromno zadnjo pot. Vsemu temu se izognemo, sebi in svojcem izkažemo veliko uslugo, če žrtvujemo pogrebni in podpornemu skladu podpisanega društva vsaj tiste izdatke, ki jih imamo za prazen nič ali celo v svojo škodo.

Član sklada postane poleg rednih članov društva lahko vsak, kdor pristopi k društvu kot podporni član in kdor plača v prvih treh mesecih obstoja sklada, t. j. do konca tega leta, ali pa v treh mesecih po vstopu v državno službo neznanen znesek 10 dinarjev. Posmrtnine do konca tega leta ne bomo izplačevali in bo njeno višino določil prvi redni občni zbor, ki se bo vršil v I. četrtletju prihodnjega leta. Vse druge podrobnosti v tej zadevi bo posnel vsakdo lahko iz pravil, katera bomo objavili tudi v »Našem glasu«, da se znanimo z njimi vse, ki se zanimajo za to našo novo napravo.

Z ozirom na blag in plemenit namen sklada, naj vsak tovariš podpira in krepi sklad. Vsak naj pristopi kot član; znesek, ki ga bo plačal, je tako neznaten, da ga zmore najbednejši med bednimi. Zbudimo se iz mrtvila, poživimo sebe in tovariše, delajmo sami, zbirajmo semena in jih sejmo v dobro zemljo, da nam rodi stoteren sad. Postanimo člani sklada vsi, dajmo mu moč življenja, saj bo živel za vsakega posameznega izmed nas.

Marljivost in vztrajnost pri delu, štedljivost, kjer so izdatki brez koristi in požrtvovalnost za obči blagor, naj nam bo vodilo. Lepše, boljše bo potem življenje. — Društvo drž. pisarniških uradnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Fr. L.:

Uboštvo in ugled državnih nameščencev.

Uboštvo, revščina, siročina — golost, praznoba, z eno besedo, pomanjkanje na vseh koncih in krajih! — Človek bi mislil, da je res ves svet obran, oguljen, opustošen, prazen in pust, kakor sv. Petra pajk ali suha južina.

Taval sem med letošnjim dopustom po kmetih, videl pa sem prav malo revščine ali ubošva. Srečal me je na veliki cesti proti št. Vidu berač, ki pa je odklonil ponudeno mu krono. »Če nimaš več, imej še tisto!« Sicer pa je bilo vse bogato. Mlekarice in druge kmetice v baržunu in svili, kmetje ponosne hoje in čednih oblek. Kozolci polni strni in detelje, vrtovi so se sklanjali pod pezo sadnega drevja.

O revščini torej tod in drugod po kmetih ni sledu.

Imel sem včasih mnogo znancev na deželi. Vabili so me na klobase, na orehove štruklje, potvice in mi pošiljali kolone, dokler so slutili, da se mi kot škricu z zlato verižico dobro godi. Sedaj me nihče več ne vabi, niti sorodniki ne, ker vedo, da je škric sedaj reva, ki ima razdrapano obleko, razbite podplate in oguljen ter obnošen klobuk. Kaj češ s tako pokvečeno postavo? Ne moreš se postaviti ž njo ter pobahati, češ, to je moj sorodnik. Take figure dandanes niso za na kmete.

Nihče te ne pogleda, nihče ne mara za te. Drugače je, če pride med naše dobro ljudstvo kak vrnivši se Amerikanec. Njegovi dolarji razbistre vse še tako visoke in zakrknjene glavice. Prinesel je toliko dolarjev s seboj, da bi lahko pokupil ž njimi vso vaško živino.

Posebno čast uživajo verižniki, konjski mešetarji in drugi sorodni elementi, ki so se z nič povzpeli do polne mošnje. Ne ve se prav, kako in odkod si je prisvojil obilico premoženja. Mož je bogat, oblasten in bahat, pa ima ugled med našimi možakarji!

Škric ali recimo uradnik pa je uboga para, tih, skromen, bojazljiv in seveda malo petičen, pa ga prezirajo, češ, »postopa in žre našo žulje!« Vse to izvira iz našega ubošva. Uboštvo pa je zakrivil gospodar, ki to učeno zanikarnost slabo plačuje. Kakršen gospod,

takšen sluga! Pred leti je svet kaj dal na svojo čast in ugled.

Kam pridemo, če bo državne služabnike smela in mogla že vsaka prihuljena obogatela svojat prezirati in zaničevati?! Gospodar, postavi se in izvleci svoje nameščence iz mlakuže revščine in siročine do dostojne eksistence!

Naši časopisi v poslednjem času tudi nekako povzdigujejo svoj glas za odpravo uradniške bede. Je že prav, da se brigajo za nas, toda v mnogih primerih so to strankarske naklonjenosti pred volitvami. Treba bi bilo, da tiskana beseda predre mreno očem naših vladnih mož, ki naj končno izpregledajo ter nam preskrbe človeku dostojen stalež v državi.

Komunistov se država brani, ker so to destruktivni elementi v človeški družbi, državni nameščenci pa so konstruktivni stebriči, na katerih država lahko krepko stoji, ako le ima dobro voljo. Odpravite revščino in siročino dobrotvornih duševnih delavcev, pa bo naša majka Jugoslavija krepko in čvrsto kljubovala vsem notranjim in zunanjim kričanjem!

Vestnik.

Izpremema v uredništvu »Našega Glasa«. Vse dosedanje sotrudnike in dopisnike vljudo prosim, da tudi novi uredniki, ki je prevzela posle uredništva le začasno, pomagajo s svojim delom. Prispevke prosim na naslov: Štebi Alojzija, Ljubljana, Dunajska cesta 25.

Savez državnih računskih uradnikov kraljevine SHS. Dne 15. septembra t. l. so se sešli v Brodu ob Savi kot pripravljalni odbor odposlanci društev državnih računskih uradnikov iz Ljubljane, Splita in Sarajeva, da pripravijo vse potrebno, da se čim prej ustanovi Savez državnih računskih uradnikov. Kot odposlanca društva državnih računskih uradnikov za Slovenijo sta se tega sestanka udeležila predsednik in podpredsednik tega društva višji računski svetnik Janko Kukar in rač. svetnik Rado Jeglič. Za društvo državnih računskih uradnikov za Bosno in Hercegovino sta bila odposlana rač. svetnik Stanko Bogolevič in rač. oficijal Marko Vilič, za ono državnih računskih uradnikov za Dalmacijo pa rač. svetnik Vinko Vlahović.

Predsednikom pripravljalnega odbora je bil izbran višji rač. svetnik Janko Kukar, tajnikom pa rač. svetnik Vinko Vlahović. Pripravljalni odbor je pričel takoj z delom, ter v prvi vrsti podrobno razpravljal in končno redigiral društvena pravila, ki jih je pripravil in koncipiral višji rač. svetnik Janko Kukar. Sklenilo se je dalje, da boji za prvo poslovno leto sedež Saveza v Splitu. Pozneje pa se sedež lahko premesti v Ljubljano, Sarajevo ali kako drugo centralo, ako k Savezu pristopijo tudi kaka druga društva državnih računskih uradnikov, kakor namreč določi vsakoletna glavna skupščina.

Pripravljalnemu odboru je šel v vsakem pogledu na roke poštni upravitelj v Brodu ob Savi g. Boško Strika, ki je dal na razpolago v poštnemu poslopiju prostrano, z vsem potrebnim opremljeno sobano, kjer so se vršile odborove seje. Bodi mu zato na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala!

Pravila Saveza so že potrjena od pokrajinske vlade v Dalmaciji. Te dni bo ustanovni občni zbor in takoj bo začel Savez poslovati. Čaka ga

baš sedaj, ko se kuje službena pragmatika, dovolj važnega dela za stanovske interese državnih računarjev. Naj raste, cvete in uspeva!

Sestanek društva drž. pisarniških uradnikov, ki je bil 30. septembra, je izborno uspel. Udeležilo se ga je okrog 50 tovarišev in tovarišic.

Ker se je na tem sestanku razpravljalo razen o službeni pragmatiki tudi o prevedbi in našem gmotnem stanju, in ker ne dobimo od nikjer zanesljivega pojasnila, je bilo sklenjeno, da pošlje društvo v Beograd delegata, ki naj skuša predvsem ugotoviti dejanski stan službene pragmatike, kakršno da je stališče glede novih povišic, in da intervenira pri merodajnih faktorjih, da se pri prevedbi uradništva ne bi delala nikomur krivica. Službena pragmatika je dovršena, o povišicah ni govora. Tolažijo nas s tem, da se zadnji čas naša valuta boljša in da cene pri nekaterih stvarih neznatno padajo. Če pa pomislimo, da ima danes uradnik X. čin. razreda ca 3500 K mesečne plače, kar znaša v zlatu komaj 70 K, in da je imel pred vojno pisarniški pomočnik 75 K na mesec v zlatu, potem si pač lahko mislimo, koliko časa bo moral še uradnik s svojo plačo regulirati valuto, preden bo dosegel sploh eksistenčni minimum, ki je znašal v mirni dobi 1600 K letno.

Glasom poročil iz Maribora, se vrše tudi tam sestanki tovarišev vsako prvo soboto v mesecu. Prihodnji sestanek bo 4. novembra. Društvo pošlje na ta sestanek svojega delegata, ki bo podal poročilo o društvenem delovanju.

Ker je društvena blagajna zaradi delegacije v Beograd precej trpela, prosimo tovariše, da zbirajo prostovoljne prispevke in jih pošljejo po položnici društvu. Spominjajte se vedno in povsod svoje strokovne organizacije. Vsak, ki ni redni član, naj postane društveni podporni član. Ustanovni član plača glasom novih društvenih pravil, ki bodo tekom tekočega meseca razposlana vsem članom, enkrat za vselej 100 Din. Na delo tedaj! Od nas samih je odvisna naša bodočnost!

Opozorilo. Vsem cenj. g. tovarišem-naročnikom, ki so z naročnino do 30. septembra t. l. s kakim zneskom v zamudi, smo dotični ostanek danes označili poleg naslova. Prosimo nujno vse g. tovariše, da nam vsaj te že davno zapadle ostankе nemudoma nakažejo, dočim naj naročnino za IV. četrtletje poravnajo pozneje. Kdor more, pa naj zajedno z ostankom pošlje tudi naročnino za naprej. Tovariše pa, ki imajo naročnino do 30. septembra t. l. plačano, prosimo, da jo pošljejo nemudoma tudi za IV. četrtletje. Le če vsi tovariši točno poravnajo naročnino, bo upravi mogoče kriti njene obveznosti. Radi slabega gmotnega položaja nas vseh je število naročnikov zelo padlo, in je neobhodno potrebno, da vsaj ti, ki so še ostali, plačujejo točno. Žal, da moramo ugotoviti, da je mnogo g. tovarišev z naročnino do 30. septembra t. l. v zamudi ne le za jedno četrtletje, marveč tudi za dve, tri in nekateri še za več. Vsi ti zastanki znašajo skupaj desetstisočake, ki jih uprava naravnost krvavo pogreša.

Vabilo

k izvanrednemu občnemu zboru

Nabavljalne zadruge javnih nameščencev in upokoencev v Gor. gradu, ki se vrši

v prostorih zemljiške knjige sodišča v Gor. gradu.

V nedelje dne 12. novembra 1922 ob 9. uri dopoldne s sledečim sporedom:

1.) Sprememba pravil; 2.) Raznoterost.

Gornji grad dne, 12. 10. 1922.

Odbor.

Gostilna „Pod Trančo“

Ljubljana, Stari trg št. 1.

Toči pristna dolenjska in štajerska vina. Točna postrežba in zmerne cene.

Za obilni obisk se priporoča

JOSIP OLUP

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.
delovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

M. Mihelič

LJUBLJANA, Selenburgova ulica.

Specialna trgovina ščetarskih izdelkov.

Parfumerija in galanterija.

Edina zaloga jugoslovanskih igralnih kart.